

וְהִינֵנוּ (משלי טו) קָסָם עַל שְׁפָתַי מִלֶּךְ.
מִי הַמֶּלֶךְ? זֶה הָעֵץ שֶׁלְמַטָּה. אֲזִי
הַשֵּׁיב בִּלְעָם וְאָמַר, (במדבר כג) כִּי
לֹא נַחֵשׁ בַּיַּעֲקֹב וְלֹא קָסָם
בְּיִשְׂרָאֵל. וְשִׁנְיָהֶם הָיוּ מִשְׁנֵי
הַצְּדָדִים הַלְלוּ.

כִּי אַתָּה אָנִי. לֹא הָיוּ יָמִים מִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁהַצְּטָרֵף הֵלִיז
כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל,
כְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁרָצָה בִּלְעָם לְכַלּוֹת
אֶת שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם. וְעַל
זֶה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בִּלְעָם
רָצָה לְהַשְׁמִידְכֶם מִן הָעוֹלָם, אֲבָל
אָנִי לֹא אֶעֱשֶׂה כִּף, אֲלֵא (ירמיהו מו)
כִּי אֶעֱשֶׂה כְּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִדְחַתִּיךָ שְׁמָה וְאַתָּה לֹא אֶעֱשֶׂה
כְּלָה.

שְׂאֵרֵי יְבָאוּ כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם, לֹא
יְכוּלִים לְהַשְׁמִידְכֶם מִן הָעוֹלָם.
בָּא לְבֶן בְּרָאשׁוֹנָה וְרָצָה לַעֲקֹר
אֶת יַעֲקֹב לְבִדּוֹ מִן הָעוֹלָם - בָּא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִגִּין עָלָיו,
שְׁכָתוֹב (בראשית לא) הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן
תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע. בָּא
פְּרַעַה וְרָצָה לְהַשְׁמִידִם מִן הָעוֹלָם
- בָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִגִּין
עָלֵיהֶם, שְׁכָתוֹב (שמות א) וְכֹאֲשֶׁר
יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ וְגו'. בָּא הֶמֶן וְרָצָה
לְהַשְׁמִידִם מִן הָעוֹלָם - בָּא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשֵּׁיב הַכֹּל
עַל רֹאשׁוֹ. וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד הִגִּין עַל
יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל אֹמְרִים, (איכה ג) חֲסָדֵי ה'
כִּי לֹא תִמְנֹנ. כִּי לֹא תִמּוּ הִיָּה צָרִיף
לְהִיּוֹת. אֲלֵא חֲסָדֵי ה' בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר הָיוּ בִסְעָדָנוּ כִּי לֹא תִמְנֹנ,
שְׁלֵא הַשְּׁמִדְנֹנ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁלֹּא נִמְנְעוּ רַחֲמֵינוּ מֵעַמּוּנוּ,
שְׁכָתוֹב (שם) כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֵינוּ.

בָּא וְרָאָה מַה פְּתוּב בְּרָאשׁוֹנָה,
(במדבר כב) וַיִּשְׁלַח מִלְּאָכִים אֵל
בִּלְעָם, וְאַחַר כֵּף וַיִּלְכּוּ זָקְנֵי מוֹאָב
וְזָקְנֵי מִדְּבָר. הִיָּה לוֹ לֹמֵר וַיִּלְכּוּ

וְהִינֵנוּ (משלי טו) קָסָם עַל שְׁפָתַי מִלֶּךְ. מִאֵן מִלֶּךְ,
דָּא אִילָנָא דְלַתְתָּא. כְּדִין אָתִיב בִּלְעָם
וְאָמַר, כִּי לֹא נַחֵשׁ בַּיַּעֲקֹב וְלֹא קָסָם בְּיִשְׂרָאֵל.
וְתַרְוִייהוּ הָיוּ מִתְרִין סְטָרִין אֵלֶיךָ.

כִּי אַתָּה אָנִי. לֹא הָיוּ יוֹמִין מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי
עָלְמָא, דְאַצְטְרִיף הָכִי לְמַהוּי קוּדְשָׁא בְרִיף
הוּא בְּהַדְיָהוּ דְיִשְׂרָאֵל, כְּהוּא זִימְנָא, דְבָעָא
בִּלְעָם לְשִׁיצָאָה לְשִׁנְאֵיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל מֵעָלְמָא.
וְעַל דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, בִּלְעָם בָּעָא
לְשִׁיצָאָה לְכוּ מֵעָלְמָא, אֲבָל אָנָא לֹא אֶעֱבִיד
הָכִי, אֲלֵא כִּי אֶעֱשֶׂה כְּלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הִדְחַתִּיךָ שְׁמָה וְאַתָּה לֹא אֶעֱשֶׂה כְּלָה.

דְּאֵלוּ יִיתוֹן כָּל עַמִּין דְּעָלְמָא, לֹא יְכַלִּין
לְשִׁיצָאָה לְכוּן מֵעָלְמָא. אַתָּא לְבֶן
בְּקַדְמִיתָא, וּבָעָא לְאַעֲקָרָא לִיָּה לַיַּעֲקֹב
בְּלַחֲדוּדֵי מֵעָלְמָא, אַתָּא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא,
וְאִגִּין עָלֵיהּ. דְכָתִיב, (בראשית לא כד) הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן
תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע. אַתָּא פְּרַעַה,
וּבָעָא לְשִׁיצָאָה לּוֹן מֵעָלְמָא, אַתָּא קוּדְשָׁא
בְרִיף הוּא וְאִגִּין עָלֵיהוֹן, דְכָתִיב, (שמות א יב)
וְכֹאֲשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ וְגו'. אַתָּא הֶמֶן וּבָעָא
לְשִׁיצָאָה לּוֹן מֵעָלְמָא, אַתָּא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא
וְאַתִּיב כּוּלָּא עַל רִישִׁיָּה. וְכֵן בְּכָל דְרָא וְדָרָא,
קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא אִגִּין עָלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל תְּדִיר.
וְיִשְׂרָאֵל אֹמְרִי, (איכה ג כב) חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹנ.
כִּי לֹא תִמּוּ מִבְּעֵי לִיָּה. אֲלֵא חֲסָדֵי
ה', בְּכָל דְרָא וְדָרָא הָיוּ בִסְעָדָן. כִּי לֹא תִמְנֹנ,
דְלֹא אֶשְׁתִּיצִינָא. מֵאֵי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְלֹא
אַתְמַנְעוּ רַחֲמֵינוּ מִינָן. דְכָתִיב, כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמֵינוּ.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב בְּקַדְמִיתָא, וַיִּשְׁלַח מִלְּאָכִים
אֵל בִּלְעָם. וּלְכַתֵּר וַיִּלְכּוּ זָקְנֵי מוֹאָב וְזָקְנֵי
מִדְּבָר, הָוּה לִיָּה לְמִימַר וַיִּלְכּוּ הַמִּלְּאָכִים, מֵאֵי